

hodnji razred ali po § 11. drž. šol. zak. ustanovljeno vsporednico 25 gld. več, vendar ne sme opravilna doklada presegati zneska 200 gld. Ta opravilna doklada se vsteeje v pokojnino ter se sme izplačevati v enakih obrokih s stalno letno plačo.

Clen III. Stalno nameščeni učitelji na javnih meščanskih šolah, ki so bile ustanovljene na podlagi drž. šol. zakona z dne 14. vel. travna 1860 drž. zak. št. 62, imajo pravico do redne plače, ki presega stalno letno plačo ljudskega učitelja v istem šolskem okraju za 200 gld.

Clen IV. Učiteljsko osebje, ki ima sicer izpričevalo učne usposobljenosti, toda ne opravlja stalnega učnega mesta, dobijo kot začasni učitelji, oziroma učiteljice, letne nagrade 600 gld. Učiteljsko osebje pa, ki ima zrelostno izpričevalo, dobi kot začasni učitelj, oziroma učiteljica, nagrado 420 gld. ter se zamorejo takoj, ko so dosegli izpričevala učne usposobljenosti, ako opravljaajo zistemizirano učiteljsko mesto, stalnim učiteljem, oziroma učiteljicam imenovati. Pomožni učitelji brez izpričevala dobe nagrado 360 gld.

Clen V. Mesta podučiteljev in podučiteljic se s tem odpravijo.

§ 2. Vse postavne določbe, ki so v protislovju s to postavo, osobito s členom V. pridejo ob svojo pravno moč.

(Obteženje deželnega šolskega zaklada je proračunjeno pri sprejetju predstoječega načrta na 405.666 gld., katera vsota odgovarja 6:4% zvišanih dež. doklad.)

S Tolminskega: V „Edinosti“ z dne 22. sušca t. l. štev. 67, so omenjene dobre in slabe strani g. Gabrščka, izdajatelja „Soče“, „Primorca“, „Slov. knjižice“ itd. Gospod dopisnik oziroma „Edinost“ konstatuje zasluge gospoda Gabrščka na Goriškem, kakor tudi za slovenstvo sploh ter povdarja, da te zasluge daleko odtehtajo njegova slaba svojstva. Blizo istotako piše o g. Gabrščku zadnji „Slovenski List“ z dne 22. sušca t. l. štev. 12. v dopisu „Od kranjsko-goriške meje.“ Obadva lista omenjata bojazen, da bi utegnil g. Gabršček res ustaviti izdajanje omenjenih časopisov in knjig ter se odpovedati narodnemu delovanju na Goriškem. Vse to podpiše tudi pisec teh vrstic (Mi ne. Op. uredn.) z dostavkom, da bi skušal g. Gabršček svoje pogrške spoznavati ter jih sanirati, ker le eden nepreviden in prenačljen pregrešek pokvari lahko sto in sto dobrih reči — ali ni tako: Le eno bi tema dvema listoma ugovarjal: „Sloven. Listu“ na izraženem veselju zaradi neuspehov učiteljskih deputacij na Dunaju in „Edinosti“ povdarjajoči, da so nasprotniki gosp. Gabrščka dobro organizovani. Tu misli „Edinost“ gotovo na učiteljstvo. Dobro! Kje in kdo pa je vzrok? Kamor ste nas pahnili in zavrgli, tam smo in mesto, da bi nam podali roko, po koji stegujemo, tepete nas še vedno. Po celi Avstriji se zboljšujejo že itak boljše učiteljske plače, le na Primorskem se noče o tem ničesar slišati. Naše 25 letne prošnje so brezuspešne, in ako smo se letos nekoliko krepkeje začeli gibati za izboljšanje učiteljskih plač, postali smo zaradi tega kar na enkrat izdajalci naroda, vladni agitatorji, v najnovejšem času „Slovenskega Naroda“ liberalci, v kratkem se nam bo očitalo brezverstvo, zato ker dopisujemo v „Sloven. Narod“ in „Učit. Tovariš“, potem ko so nam drugi časopisi svoje predale zaprli! Tira se nas pred porotnike zaradi izzivajočega, jako osebnega in ojšrega dopisa v „Soči“ proti tovarišu gosp. Dimniku. Gospodje ljubi! roko na prsi in vprašajte se, je-li to prav in kam jadramo po ti poti? Povejte, kaj prav za prav nameravate z učiteljstvom!!

—c.

Vestnik.

Učiteljski konvikt: Gosp. Fran Ban, faktor Kato-liške Tiskarne v Ljubljani 5 gld. Jakob Dimnik, blaginjak.

Osobna vest. Nadučitelj v Št. Jerneju, gosp. Janez Saje, je dobil za 40letno vzorno službovanje kot učitelj jubilejsko častno svetinjo.

Izboljšanje učiteljskih plač. V deželni zboru gališkem se je sprejel predlog, da se izboljšajo učiteljske plače s 1. prosincem 1900. Deželni šolski zaklad se bo obtežil za 344.373 gld. Moravski deželni zbor je določil za izboljšanje učiteljskih plač 600.000 gld. in štajarski deželni odbor pa predlaga v ta namen 405.666 gld. (Glej dopis s Štajerskega! Ured.) Dosedanje plače v teh krovovinah so znašale 1. v Galiciji: 900 in 800 gld. (v Lvovu in Krakovu); 700 in 600 gld. (v drugih večjih mestih); 600 in 500 gld. (mala mesta in trgi); 450, 400 in 350 gld. (v kmetijskih občinah); podučitelji so imeli 250 gld.; vsi so imeli 10% stanarine in pet petletnic po 50 gld. — 2. Na Moravskem: 750, 650, 600 in 550 gl.; podučitelji pa 450 in 400 gld.; petletnice po 50 gld. — 3. na Štajarskem: 900 gld. (v Gradcu); 800, 700, 600 in 550 gld.; podučitelji 80% učiteljske plače in 60—70% brez izpričala učne usposobljenosti; petletnice so znašale do sedaj po 10% od plače. — Učiteljske plače se bodo regulovale letos tudi na Češkem, v Šleziji, v Istri in na Goriškem. Na Kranjskem utegnejo uzeti letos v pretres pokojninski zakon in petletnice. Pokojninski zakon bi dežele ne obremenil preveč, ker bi učiteljstvo prav rado plačevalo v pokojninski zaklad po 4% namesto dosedanjih dveh odstotkov. Precéj bodo pa obremenile deželo petletnice, ki so dosedaj najmanjše v Avstriji, in je torej povišanje neizogibno.

Iz c. kr. mestnega šolskega sveta. O redni seji c. kr. mestnega šolskega sveta, katera se je vršila v torek, dne 14. m. m., smo prejeli nastopno poročilo: Potem ko proglasi predsednik sklepčnost, poroča zapisnikar o kurentnih stvareh in pove, kako so bile rešene, kar se vzame soglasno na znanje. Za razpisano učno mesto na mestni nemški deški petrazrednici se predloži deželnemu šolskemu svetu terno-predlog. Franji Illerschitschevi, učiteljici na nemški deški šestrazrednici, se pripozna druga, Luki Jelencu, učitelju na I. mestni deški petrazrednici, pa tretja službeno-starostna doklada, obe od 1. sušca t. l., prvi v znesku letnih 50 gld., drugemu v znesku letnih 40 gld. Sklene se prošnje treh mestnih učiteljev za novčeno podporo deželnemu šolskemu svetu priporočiti v ugodno rešitev. Mestni magistrat se naprosi, naj pri občinskem svetu izposluje, da se vodstvu rokotvornega tečaja v šoli na Barju s prihodnjim letom zviša remuneracija na letnih 100 gld. Poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika, profesorja Franč. Levca o nadzorovanju obrtne pripravljavnice na I. mestni deški petrazrednici se vzame na znanje, se odobre z njimi združeni nasveti in se sklene, da se ima to poročilo predložiti c. kr. deželnemu šolskemu svetu v končno odobrenje. Nek vnvanji učenec se sprejme v mestno šolo, drugemu tukajšnjemu pa izda izpustnica. Radovoljka Helena Tekavčičeva se premesti na mestno deklisko osemrazrednico, na njeno mesto vstopi pa na mestni nemški dekliski šestrazrednici kot radovoljka izprašana učiteljska kandidatka Tekla Hubadova. Potem, ko se reši še par internih zadev, se vzame končno na znanje še poročilo predsednikovo o stanju vprašanja radi nove zgradbe za mestno deklisko osemrazrednico pri sv. Jakobu.

Zaveza slovenskih učiteljskih društev. Zahvala in priporočilo. Slavno ravnateljstvo banke „Slavije“ v Ljubljani, pri kateri je zavarovanih za življenje pol-drugi sto slovenskih učiteljev in učiteljic, je izplačalo te dni „Zavezi slovenskih učiteljskih društev“ brez prikrajšanja ter natančno v smislu medsebojnega dogovora pripadajoče ji odstotke od zavarovanih premij, za kar mu izreka podpisani direktorij primerno zahvalo.

Obenem pa se usojamo toplo priporočati slovenskemu in hrvaškemu učiteljstvu ta solidni slovanski zavod, našo „banko Slavijo“, v najizdatneje vsestransko zavarovanje po geslu: „Svoji k svojim.“

Direktorij „Zaveze slov. učiteljskih društev“ v Ljubljani, dne 19. sušca 1899.

Drag. Česnik,
tajnik.

L. Jelenc,
predsednik.

Oklic tovarišem iz l. 1889! Ker bode čez par mesecev minilo 10 let, kar smo si maturantje iz l. 1889. ob-

ljubili, se po dobi 10 let sniti v Ljubljani in takrat obnoviti prijateljske vezi, ki so nas vezale tisti čas, in se vzlic obljubi nihče izmed dotičnikov ni oglasil, vabim s tem podpisani vse maturante iz l. 1889., da se oglasijo ali v tem listu ali podpisanemu in naznanijo svoje želje glede časa in programa dotičnega sestanka. Ozirati se bode treba pri tem na tovariše s Štajerskega in na orglavce. Po mojem mnenju bi bil za sestanek najprimernejši čas v prvi polovici meseca kimovca. Program: maša, pozdrav, skupni banket, popoldne ali drugi dan izlet. Tovariši iz l. 1889. naj blagovole voliti izmed sebe tri odbornike v pripravljalni odbor, kateri si izvolijo izmed sebe predsednika; ta odbor preskrbi vse potrebno in sestavi program, ozirajoč se pri tem na želje večine tovarišev.

S kolegijalnim pozdravom

Karel Wider.

Zaveza slovenskih učiteljskih društev. Vabilo k seji upravnega odbora „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“, ki bode dne 3. mal. travna t. l. ob 1. uri popoldne v „Narodnem domu“ v Ljubljani. — Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo: a) glede „Zaveze“, b) glede „Popotnika“. 4. Razgovor o premembi „Zavezinih“ pravil. (Poročevavec D. Česnik.) 5. Določitev kraja in časa XI. glavne skupščine. 6. Razgovor o dopisih „učiteljskega društva za Kranjski šolski okraj“ a) glede izdavanja šolskih zvezkov, b) o pomnožitvi učiteljskih društev po Kranjskem in Primorskem, c) o preosnovi šolskih listov. 7. Posamezni predlogi.

Direktorij

Zahvala. Na prošnjo so zložili za nakup knjig naši šolarski knjižnici spodaj navedeni Breznici, prečastiti prijatelji in prijateljice naše šole, znaten znesek 40 K in 80 h. — Darovali so: preč. g. dr. J. Svetina, c. kr. profesor 10 K, g. Bulovec Janez 1 K, g. Dolžan Klemen 1 K, g. Dolžan Matija 20 h, Gašperin Alojzij 1 K, Golmajer Matevž 2 K, Grom Janez 1 K, Finžgar Janez 1 K 60 h, Jeglič Egidij 2 K, Kosmač Jakob 1 K, Mežek Janez 1 K, Mulej Jožef 1 K, Papler Franč. 2 K, Polak Jožef 1 K, Rev Janez 2 K, Triplat Šimen 1 K, Zupan Alojzij 2 K, Zupan Jožef 2 K, Zupan Matija 3 K, gđc. Blažon Rezi 1 K, gđc. Dolžan Marija 1 K, Mulej Katarina 1 K in neimenovana in neimenovani pri Kuntu po 1 K. Skupaj 40 K 80 h. Za to svoto je kupilo podpisano vodstvo pet Vrteev in 21 drugih knjižic raznovrstne vsebine.

Vsem zgoraj navedenim preblagim dobrotnikom in dobrotnicam izreka najpriskrnejšo zahvalo.

Šolsko vodstvo na Breznici, dne 18. sušca 1899.

Izjava goriškega učiteljstva. Izvrševaje soglasne sklepe občnega zbora učiteljskega društva za goriški okraj v Gorici dne 2. sušca t. l., se izreka sledeče: 1. Učiteljsko društvo za goriški okraj se v polnem obsegu strinja z izjavo tolminskega učiteljskega društva 12. grudna 1898. glede žalostnega gmotnega stanja učiteljstva na Goriškem ter se pridružuje protestu proti pisavi „Soče“ in drugim neprijaznim listom. 2. Izreka se topla zahvala „Učiteljskemu Tovarišu“, „Popotniku“ in osobito „Slovenskemu Narodu“ za krepko, nevstrašeno zagovarjanje življenjskih pravic goriškega učiteljstva z uljudno prošnjo, da bi ostali ti listi i v bodoče tako neomajno na strani za svoje pravice se borečega učiteljstva. Bratsko zahvalo se izreka tudi onim učiteljskim društvom na Štajerskem in Kranjskem, katera so nas bodrila s svojimi izjavami v našem tožnem položaju. Izreka se obžalovanje političnemu društvu „Slogi“ v Gorici radi famoznih in učiteljstvo žalečih pisem do uredništev raznih slovenskih listov. — V Solkanu, dne 18. sušca 1899. — Tom. Jug, t. č. predsednik. Ignacij Križman, t. č. tajnik.

Zborovanje dunajskega učiteljstva. Dunajski učitelji so zborovali v začetku meseca sušca na Dunaju.

Zbralo se jih je okolo 2000. Referent Seipel je sporočil, da je malo upanja, da bi tisti, ki imajo platno in škarje v rokah, t. j. krščanski socialisti, skrbeli za to, da bi dobivali učitelji zadostno plačo, tako kot se spodobi in zahteva čast vzgojiteljev mladine. Prereševalo se je uboštvo učiteljev. Podučitelji imajo povprečno 20 gld. mesečno. To je sramotno! Vsak delavec, ki snazi dunajske cestne jarke, hišni služabniki, natakarji in vajenec-natakar v novi mestni kleti ima več plače.

Najdrastičnejše je pa dejstvo, da se je morala v cesarski prestolici uradno kupiti podučitelju suknja. V konferenčnih sobah se več učiteljev greje in podnevi fakično stanuje, le spat hodijo v svoja stanovanja. Za poštnega konja je določeno 400 gld. na leto, pa tudi hudo-delec je bolje preskrbljen kot marsikateri podučitelj v cesarski prestolici! Ni torej čuda, da silijo nekateri docela sestradani in obupani dunajski učitelji v socialno demokratski tabor. Tudi Lueger in ljubljanski krščanski socialni kolovodja bi bila v takih žalostnih razmerah že davno v tem taboru. Resolucija za izboljšanje teh revežev se sprejme soglasno, vendar več govornikov poudarja, da pod Luegerjem ne bo nič, ker najrajši vidi, da šola uboža in nazaduje. Taki so vsi — tudi slovenski — krščanski socialisti. Torej, pozor pred njimi! Glasilo slovenskih krščanskih socialistov „Slovenski List“ piše, da „bobnati le ob učiteljski kruh — to preseda, ker je grozno umazano.“ Tudi naši kolovodje naših krščanskih socialistov bi še hujše bobnali, ko bi jih ne podpirali nekateri revni delavci s svojimi krvavimi žulji. To preseda, to je grozno umazano! Upamo pa, da bo novodobna šola tudi tem trpinom odprla oči, da bodo videli, kje so njih odkriti prijatelji in kje koristolovci. „Nekoliko več socialnega čuta bi pričakovali od gospode, ki toži, da je vedno lačna.“ Tako piše v isti številki „Slovenski List“ o učiteljstvu. Zapomnimo si to! Mi bi pa pričakovali od te gospode, ki je vedno sita, nekoliko več čuta do sestradanega učiteljstva, ki ji je dalo prvo podstavo za boljši in obilnejši vsakdanji kruh. Dobro, da so se razkrinkali pravočasno!

Učiteljsko društvo za radovljski okraj je zborovalo 13. svečna, t. j. pustni ponedeljek na Dovjem, oziroma v Mojstrani. Poročilo je izgotovil g. V. Zavrl „o leposlovju v ljudski šoli.“ Zbralo se je enajst tovarišev in tovarišic. G. V. Zavrl pa je bil vsled bolezni odsoten kakor tudi podpisani vsled orgljanja in je neki drugi gospod tovariš prečital Zavrlovo poročilo. Po zborovanju jih je slo več občudovat „ledeni Peričnik“, pripomniti pa je, da je letos svojo ledeno krasoto pozabil višje gori pod Triglavom. Na to so pa „pustvali“ in „Kurentu oferali“, dokler niso morali iti na vlak.

Jos. Korošec.

Usposobljenostni izpiti za ljudske in meščanske šole pred ljubljansko komisijo se začno dne 1. vel. travna t. l. zjutraj ob osmih. Prošnje je poslati komisiji vsaj do dne 26. mal. travna.

Šoli za umetnost in sicer akademija v Pragi in c. kr. šola v Krakovem štejeta 126 gojencev, namreč prva v 5 oddelkih 74, druga v treh letnikih 52.

Časopis „der Süden“, glasilo za izobraževalne politične in gospodarske koristi hrvaškega in slovenskega naroda, priporočamo kot najboljši časopis za oglese razne vrste, ker je razširjen v najboljših in imovitejših krogih med Hrvati in Slovenci in tudi drugod. Cena oglasom (inseratom) je zelo nizka. Časopis se daje na ogled zastonj. Upravništvo je na Dunaju, I. Plankengasse 4.

Listnica.

Vsem sotrudnikom in naročnikom želimo veselo Alelujo!

Izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrto leta 1 gld. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ plačajo na leto 3 gld. naročnine in 1 gld. udnine. — Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati odgovornemu uredniku (uredništvu) v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 3; naročnino pa prejema g. Francisek Črnagoj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznaniila in poslanice se računajo za celo stran 15 gld., pol strani 8 gld., 1/4 strani 5 gld., 1/8 strani 4 gld., 1/16 strani 2 gld.; manjši inserati po 10 kr. petitvrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine še 3 gld.